

Enkelte styrelser med omfattende og kontinuerlig byggevirkksomhed har til at varetage byggeopgaver oprettet særlige byggeadministrationer. Det drejer sig f.eks. om Forsvarets Bygningstjeneste, DSB's Bygningstjeneste, P&T's Bygningstjeneste, Boligministeriets Slots- og Ejendomsstyrelse samt Undervisningsministeriets Byggedirektorat.

Den rådgivning, der i dag gives i statsregi, koordineres af Samordningsudvalget vedrørende Statslig Ejendomsforvaltning, SEF. Dette udvalgs opgaver skal udbygges væsentligt, og i arbejdet skal indgå en form for kvalitetskontrol.

De kongelige bygningsinspektører rådgiver om og fører tilsyn med vedligeholdelse og fredning af statsligt byggeri, og dette arbejde skal ligeledes i højere grad koordineres og kvaliteten sættes i højsæde.

På kommunalt plan skal rådgivningen ved stadsarkitekten i samme udstrækning som i statsligt regi koordineres, og kvaliteten skal opprioriteres.

I det tværministerielle samarbejde, som er nævnt ovenfor, skal den arkitektoniske kvalitet tilgodeses, når der udarbejdes love og andre forskrifter m.v. Ved udarbejdelsen må arkitektfaglige synspunkter vurderes på lige fod med eksempelvis økonomiske og rent tekniske. Krav til og procedurer vedrørende statsstøtte til boligbyggeri bør revideres med henblik på en højnelse af den arkitektoniske kvalitet.

For at forbedre betingelserne for eksperimentalbyggeri og for at sikre udviklingen af nye bolig- og byggeformer bør det offentlige have en mulighed for at kunne sætte regulativer ud af kraft i nødvendigt omfang. Forskningen i Statens Byggeforskningsinstitut, SBI, bør også rettes mod arkitektens kvalitet.

I den fysiske planlægning skal helhedsbetragtninger have højere prioritet. Eksempelvis er det relevant ved større anlægsarbejder overordnet at vurdere, om indgreb i det berørte område medfører en samlet kvalitetsforbedring. Helhedsbetragtningerne skal der arbejdes med på tværs af administration og erhvervmæssige hensyn både i staten og kommunerne. På interministerielt plan bør der tages initiativ til en diskussion om en helhedsstrategi for danske byer, jf. f.eks. EF's grønne bog om byernes fremtid. En side i den fysiske planlægning, som bør tillægges værdi, er landskabsbehandling.

Det må ikke overses, at en arkitekturpolitik ikke blot handler om nybyggeri, men også om bevaring af ældre byggeri. I en prioritering af nyt og gammelt er det af stor betydning, at den arkitektoniske fagekspertise inddrages. I denne forbindelse ville det også være relevant at udvide mulighederne for fredning af en række karakteristiske og truede bygningstyper,

større helheder, samlede anlæg og karakteristiske miljøer.

Ad 3

Det er i modsætning til de offentlige bygherrer vanskeligt at regulere i forhold til de private. Her kan midlet til opnåelse af bedre kvalitet nok nærmere være en form for offentlig præmiering, hvis bygherren anvender kvalificerede arkitekter. Man kunne f.eks. forestille sig, at præmieringen lå i en enklere myndighedsbehandling, lavere ejendomsbeskatning, gunstige lånebetingelser, optagelse i et særligt byggeregister eller lignende.

Den lavere ejendomsbeskatning af kvalitetsbyggeri kendes i dag fra fredede bygninger, og princippet lader sig let videreføre i forbindelse med en udvidet klassificering af bygninger, som ville give prestige og eventuelt også en form for skattebegunstigelse.

Det ville også være et incitament for den private bygherre til at anvende en kvalificeret arkitekt, hvis der ved vurdering af ejendomsværdi indgik en bedømmelse af ejendommens arkitektoniske kvalitet.

Ad 4

Arkitektuddannelsen må følge med udviklingen i byggeriet, og der bør også findes ressourcer til udbygning af forskningen og videreuddannelsen i forbindelse med grunduddannelsen. Der bør være bedre muligheder for arkitekter til at efteruddanne sig inden for vigtige områder som restaurering, byggestyring m.v., og tilbudene bør være en fælles sag mellem arkitektskolerne og Arkitektforbundet.

Den arkitektfaglige planlæggeruddannelse bør styrkes, således at den arkitektoniske kvalitet i vore byer sikres.

Der skal arbejdes på, at der i den teoretiske arkitektuddannelse bliver økonomisk mulighed for at indføre praktik for de studerende.

Et andet middel, der kunne tages i anvendelse for at højne den faglige standard, er en registrering af kvalificerede (statsautoriserede) arkitekter, og disses medvirken skulle være en betingelse for gennemførelse af større, krævende eller særligt finansierede byggerier.

Ad 5

Som brugere af bygninger og byer er det vigtigt, at alle kan vurdere kvalitet og stille kvalificerede krav til deres omgivelser. Kun på den måde forbedres den generelle kvalitet i vores omgivelser. Arkitektur er den eneste kunststart, alle kommer i berøring med, enten man vil det eller ej. Kendskab til og forståelse for